

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียน
นักศึกษาของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
The Study of Creative Leadership Affecting the Effectiveness
of Student Affairs of College Administrators Under Vocational
Education in Nakhonratchasima Province

มินวัชร จินากูล¹ มานะ สินธุวงษานนท์² ชุตินา พรหมพู่³

Meannawat Jinnakool¹ Mana Sinthuwongsanon² Chutima Prompour³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (2) ศึกษาประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา และ (3) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่ธุรการงานฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 693 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 250 คน การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ภาพรวม มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การทำงานเป็นทีม มีภาวะผู้นำสูงสุดเป็นอันดับแรก โดยมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ การมีความคิดสร้างสรรค์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว และการมีวิสัยทัศน์ โดยมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา ภาพรวม มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า งานโครงการพิเศษและบริการชุมชน มีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นอันดับแรก โดยมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ งานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน งานกิจกรรม

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล,
E-Mail: Meannawat@hotmail.co.th

Master's degree students Field of Study: Educational Administration Faculty of Master of Education,
Vongchavalitkul University.

² ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Dr. Lecturer in Educational Administration Faculty of Master of Education, Vongchavalitkul University

³ ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Dr. Lecturer in Educational Administration Faculty of Master of Education, Vongchavalitkul University

นักเรียนนักศึกษา งานสวัสดิการนักเรียนนักศึกษา งานปกครอง และงานครูที่ปรึกษา โดยมีประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ การมีวิสัยทัศน์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา ของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ($R^2 = 0.843$) ร้อยละ 84.30

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประสิทธิภาพ งานกิจการนักเรียนนักศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study creative leadership, (2) to study effectiveness in student affairs, and (3) to examine level of creative leadership affecting effectiveness of student affairs. The sample group consisted of 250 educational institution administrators, teachers, and administrative staff in the student affairs development department of vocational colleges in Nakhon Ratchasima Province for the academic year 2023, selected using stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire, with reliability values for all items ranging between 0.60 and 1.00, and an overall coefficient value of 0.993. The statistics used in data analysis included frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The research results were as follow;

1. The creative leadership of college administrators under vocational education in Nakhon Ratchasima Province, which was the sample group, overall exhibited leadership at a high level. When considering each aspect, it was found that working as a team was at the highest level, followed by creativity, consideration of individuality, flexibility and adaptability, and having a vision, all at a high level.

2. The effectiveness in student affairs of college administrators under vocational education in Nakhon Ratchasima Province, which was the sample group, was overall at a high level. When considering each aspect, it was found that the special project division and community service were the most effective, followed by the career guidance and job placement division, student activities, student welfare division, administrative division, and teacher counselor division, all at a high level.

3. Creative leadership, having a vision, consideration of individuality, creativity, and teamwork positively affected the effectiveness of student affairs of college administrators under vocational education in Nakhon Ratchasima Province. These

factors were statistically significant at the 0.01 and 0.05 levels, with a prediction coefficient ($R^2 = 0.843$) of 84.30 percent.

Keywords: Creative leadership, Effectiveness, Student Affairs Administrators

บทนำ

ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องรับผิดชอบและดำเนินการนั้น อาจกล่าวได้ว่าต้องรับผิดชอบต่อในงานทุกด้านของสถานศึกษา ซึ่งความรับผิดชอบแต่ละงานจะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของงานแต่ละประเภท ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 ได้ระบุงานบริหารสถานศึกษาไว้ 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารทรัพยากร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ และฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2566) โดยเฉพาะงานฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษามีกิจกรรมมากมายหลายอย่าง เช่น การจัดทำทะเบียน ประวัติการปกครองนักเรียนนักศึกษาและวินัย การจัดบริการต่าง ๆ ได้แก่ การจัดสวัสดิการพยาบาลและหอพัก การแนะแนวสุขภาพและการตรวจร่างกาย การบริการอาหารกลางวัน การรักษาความปลอดภัย (ธีรวุฒิ บุญยโสภณ, 2564) นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่ส่งเสริมหลักสูตรอื่นๆ เช่น สถานักเรียนนักศึกษา ชุมนุมหรือชมรมต่าง ๆ นิทรรศการ และการแสดงละคร ดนตรี การกีฬา การประชุม เป็นต้น งานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาเป็นงานที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้และสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดแก่ผู้เรียน เช่น คุณสมบัติในด้าน การมีวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต เชื้อมั่นในตนเอง ความเสียสละการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ฟังเป็น พูดเป็น ทำเป็น มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักยกย่องผู้อื่น อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยดี เป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี โดยงานกิจการนักเรียนนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการนักเรียนนักศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เป็นภารกิจหลัก เพราะถือว่าเป็นนโยบายโดยตรงของรัฐบาลที่มอบหมายให้สถานศึกษาไปดำเนินการจัดเป็นแผนปฏิบัติงาน สถานศึกษา เพื่อที่จะมุ่งมั่นพัฒนานักเรียนนักศึกษาให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (นงลักษณ์ ใจฉลาด, 2559)

งานกิจการนักเรียนนักศึกษาเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ความสามารถทางวิชาการ ช่วยแก้ไขปัญหาการปกครอง ช่วยให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสทำงานตามที่ตนถนัด และสนใจพัฒนาความรู้ในสิ่งใหม่ๆ สอนให้เป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำ และเป็นผู้ตามที่ดี มีโอกาสฝึกทักษะการทำงานร่วมกัน และช่วยให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนกับครู นักเรียนกับสถานศึกษา ตลอดจนสถานศึกษากับชุมชนอีกด้วย จะเห็นได้ว่างานกิจการนักเรียนนักศึกษา มีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อนักเรียนนักศึกษาเป็นอย่างมาก หากผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสนใจโดยผู้บริหารได้นำความเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์มาใช้ในการบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษาแล้วจะทำให้ให้นักเรียนนักศึกษาและสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อที่จะส่งเสริมให้นักเรียนนักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนนักศึกษามีคุณสมบัติตามที่พึงประสงค์และเกิดความสุขสมบูรณ์ในทุกด้านยิ่งขึ้น (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2558) ดังนั้นกิจกรรมนักศึกษามีบทบาทที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณสมบัติ เสริมสร้างบุคลิกและสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นใน

ตัวนักศึกษา เพื่อที่จะจบการศึกษาไปเป็นบัณฑิตที่เพียบพร้อมไปด้วยความรู้ ความสามารถ มี วิจารณ์ญาณ เสียสละต่อส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรม มีสุขภาพแข็งแรง เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ทั้ง ทางด้านสติปัญญา ร่างกายและจิตใจ และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารด้านกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ทั้งนี้ผู้นำที่มีภาวะผู้นำ โดยเป็นบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะดีทั้งภายนอกและภายใน ได้แก่ การ เป็นผู้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีอุปนิสัยใจคอดี มีความประพฤติหรือพฤติกรรมและการปฏิบัติตนที่ดี แสดงความคิดเห็นเชิงบวก มีความสามารถในการเข้าใจผู้อื่นและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สามารถกระตุ้นใจผู้ใต้บังคับบัญชาได้ เป็นนักคิดและนักวางแผนที่ดีมีความสามารถในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจได้อย่างฉลาดและยุติธรรม มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการทำงานและเป็นผู้ ประสานงานที่มีประสิทธิผลระหว่างผู้บริหารระดับสูงและผู้ใต้บังคับบัญชามีความสามารถในการเป็น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงหรือบริหารจัดการเปลี่ยนแปลง ผู้นำจะต้องให้ความสำคัญแก่การบริหารจัดการ องค์การท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร สังคมแห่งการเรียนรู้ และ กระแสการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการศึกษาภายใต้การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ได้มีการปฏิรูป 4 มิติสำคัญ ได้แก่ มิติการปฏิรูปนักเรียนยุคใหม่ การปฏิรูปครูยุคใหม่ การปฏิรูปสถานศึกษาหรือ แหล่งการเรียนรู้ยุคใหม่และการปฏิรูประบบการบริหารจัดการยุคใหม่ ซึ่งต้องอาศัยผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นสำคัญ ซึ่งผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเป็นผู้บริหารที่มีการแสดงพฤติกรรมที่ตอบสนองเชิงจินตนาการ โดยการคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนในสถานการณ์ต่าง ๆ และประเด็นต่าง ๆ ที่ท้าทาย ซึ่ง สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) มีเป้าหมายหลักคือการเรียนรู้ของ นักเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้มีโอกาสขยายความรู้ ความสามารถอย่างสร้างสรรค์ และประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง (มลิษา ทองฉิม, 2565) เพื่อให้การศึกษาเป็นไปในทิศทางที่มี คุณค่าต่อตัวผู้เรียน ต่อสังคมในทางสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศให้ ดำรงอยู่ในภาวะสังคมโลกที่มีการแข่งขันสูงเช่นในปัจจุบัน ผู้บริหารจึงควรเปลี่ยนวิสัยทัศน์ทางการ ศึกษาใหม่ให้เป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ก่อให้เกิดรูปธรรมในการศึกษา ก่อให้เกิด ผลผลิตขึ้นในวงการการศึกษาแล้วให้ผลผลิตนั้นเป็นผลผลิต ในทางสร้างสรรค์ เป็นผลผลิตรูปแบบใหม่ ที่เกิดจากความคิด สติปัญญา วิธีการของการศึกษานั้น จำเป็นต้องมีการสร้างคนให้มีลักษณะคิด วิเคราะห์คิดสร้างสรรค์ และคิดรับผิดชอบหากหน่วยงานใด มีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ มี คุณลักษณะที่เหมาะสม ก็จะส่งผลให้หน่วยงานนั้นเกิดความเจริญก้าวหน้า และสามารถพัฒนาต่อไป ได้เต็มตามศักยภาพเกิดประสิทธิผลตามที่หน่วยงานได้ตั้งเป้าหมายไว้ และการบริหารการศึกษาก็น่า อยู่ในกฎเกณฑ์ดังกล่าวอย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้ เพราะผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะเป็นผู้ที่ปรับปรุงรูปแบบ ของการบริหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์และผู้ตามมากเท่าใด แนวโน้มที่องค์กรจะบรรลุ ประสบ ผลสำเร็จตามเป้าหมายของงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย (กรรฐภักดิ์ ศรีมา, 2564)

สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านประกอบเข้าด้วยกัน โดยสถานศึกษาที่จะประสบผลสำเร็จได้นั้น สถานศึกษาจะต้องติดตามความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะ เข้ามามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด เช่น ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ วิวัฒนาการด้านเทคโนโลยี ตลอดจนการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของจำนวนนักเรียน สิ่งเหล่านี้สถานศึกษา จะต้องรับเอามาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ซึ่ง Seyfarth (1999) ได้ กล่าวว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการดำเนินงานของกลุ่ม

คนหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ เนื่องจากภาวะผู้นำมีความเกี่ยวข้อง และส่งผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคคล หากผู้นำหรือผู้บริหารขาดความเป็นผู้นำ ก็จะส่งผลให้การบริหารจัดการองค์กรไม่มีประสิทธิภาพ ระบบการบริหารงานไม่เป็นระเบียบ พนักงานที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชาจะขาดความเชื่อถือ และส่งผลให้ผลลัพธ์ในการปฏิบัติงานไม่มีมาตรฐาน ผู้บริหารของทุกหน่วยงานจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำของตนเอง ผู้บริหารจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ด้านทักษะความรู้ ความเข้าใจในหลักการต่าง ๆ ดังที่กล่าวข้างต้น เพื่อให้สามารถ ปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและในภาวะเช่นนี้ สมรรถนะของผู้นำที่ เรียกว่า "ผู้นำเชิงสร้างสรรค์" จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้รอดพ้นและได้รับชัยชนะเหนือสภาพแวดล้อมที่ปรับเปลี่ยนอย่างรุนแรง ดังกล่าวสามารถตอบสนองต่อความคาดหวัง ความต้องการของบุคคลและสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้อย่างเหมาะสม (เอกชัย กี่สุขภัณฑ์, 2560)

ทั้งนี้คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา เป็นสิ่งที่จำเป็นในการในการดำเนินงานบริหารสถานศึกษาในด้านต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบริหารงานในฝ่ายกิจการนักเรียนนักศึกษา มีภารกิจในการกำกับดูแล สร้างเสริมให้นักเรียนนักศึกษาเป็นคนดี และมีสุข ควบคู่กันไปกับภารกิจของฝ่ายวิชาการ ที่กำกับดูแล สร้างเสริมให้นักเรียนนักศึกษา เป็นคนเก่ง และมีสุข ผู้บริหารอาชีวศึกษาจึงต้องใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารในงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา งานครูที่ปรึกษา งานปกครอง งานแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน งานสวัสดิการนักเรียน นักศึกษา และงานโครงการพิเศษและการบริการชุมชน เพื่อให้ให้นักเรียนนักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารงานของสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่ได้กำกับดูแลสถานศึกษาอาชีวศึกษาภายในจังหวัดนครราชสีมา 13 แห่ง มีหน้าที่ในการจัดการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในระดับฝีมือ (ปวช.) ระดับเทคนิค (ปวส.) ระดับเทคโนโลยี (ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ) และการฝึกอบรมวิชาชีพซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะอาชีพระยะสั้นและระยะยาว ที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับปรัชญาการอาชีวศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานการอาชีวศึกษาในแต่ละระดับ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2566)

วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาเกี่ยวกับการอาชีวศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา โดยจัดการศึกษาว่าด้วยการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรม และส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล และสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมีการบริหารงาน 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารทรัพยากร ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ และฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา ซึ่งในด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา การบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษาถือว่ามีส่วนสำคัญที่จะทำให้งานกิจการงานกิจการนักเรียนนักศึกษามีประสิทธิภาพ เท่าที่ผ่านมายังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษาของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ได้สารสนเทศต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำ

ผลการวิจัยไปใช้พัฒนางานกิจการนักเรียนนักศึกษา โดยผ่านการเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษาของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ส่งผลในทางบวกต่อประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษาของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

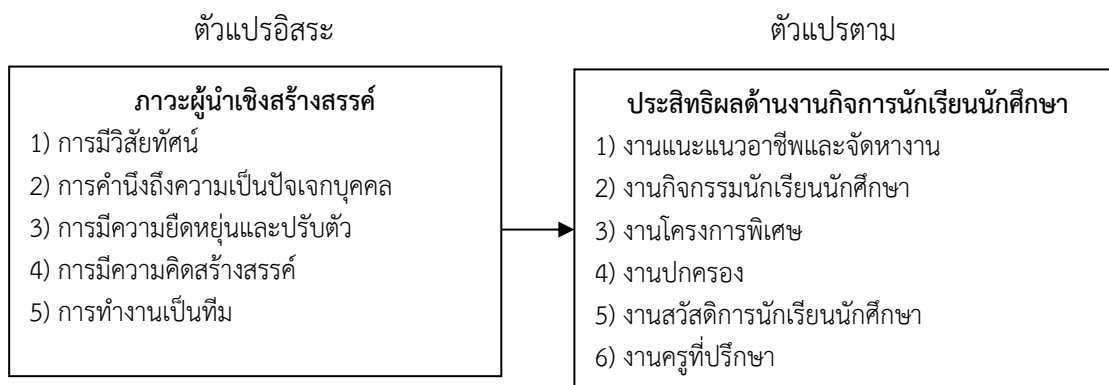
ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษาได้ประยุกต์ใช้แนวคิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ตามการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีของ Robinson (2000) Palus & Horth (2005) เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2559) สมชาย เทพแสง (2559) รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2560) ธงชัย สันติวงษ์ (2558) ภารดี อนันต์นาวิ (2560) และสมคิด บางโม (2562) และงานกิจการนักเรียนนักศึกษาตามระเบียบสำนักคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2566) ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 3) การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว 4) การมีความคิดสร้างสรรค์ และ 5) การทำงานเป็นทีม

1.2 ประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา ได้แก่ 1) งานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน 2) งานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา 3) งานโครงการพิเศษและบริการชุมชน 4) งานปกครอง 5) งานสวัสดิการนักเรียนนักศึกษา และ 6) งานครูที่ปรึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่ธุรการงานฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 693 คน (อาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่ธุรการงานฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จากจำนวนประชากรทั้งหมด กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) จำนวน 250 คน โดยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีเกณฑ์การให้คะแนน (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2561, หน้า 49)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีเกณฑ์การให้คะแนน (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2561)

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามขึ้นตามกรอบข้อมูลที่ต้องการศึกษา โดยใช้จำกัดความหรือนิยามปฏิบัติการตามตัวแปรที่กำหนดไว้เป็นหลักในการสร้างคำถามต่าง ๆ ให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบ แนะนำเพื่อการแก้ไข และปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมถูกต้อง รวมทั้งพิจารณาสำนวน ภาษาที่ใช้ในข้อความว่าสอดคล้องและเพื่อให้เครื่องมือมีความตรงในเนื้อหา (Content Validity)

4. การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) เมื่อสร้างแบบสอบถามนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์เพื่อตรวจแก้ไข และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ ตรวจสอบคุณภาพการหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา จากนั้นนำผลการประเมินที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ มาทำการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะของคำถาม (Index of item objective congruence : IOC) โดยใช้เกณฑ์พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องในแต่ละข้อ มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.60 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 66) ได้ค่าความเที่ยงตรงทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ถือว่ามีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่ธุรการงานฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด นครราชสีมา จำนวน 30 ราย ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha Cronbach Method) (Cronbach, 1971) โดยใช้เกณฑ์พิจารณาค่าความเชื่อมั่น 0.70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 67) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.993 ถือว่ามีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัย ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ไปยังวิทยาลัย อาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ถึงผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่ธุรการงานฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด นครราชสีมา

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามแจกให้กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่ธุรการงานฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด นครราชสีมา จำนวน 250 คน โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัย ส่งหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามพร้อมด้วยแบบสอบถามซองเปล่าติด แสตมป์ จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัย ส่งไปยังผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่ธุรการงานฝ่าย พัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เพื่อขอความ อนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์

4. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่นำไปเก็บจากกลุ่มเป้าหมายครบตามจำนวน แล้วจึง นำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียน นักศึกษาของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. การมีวิสัยทัศน์	4.02	0.75	มาก	5
2. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.04	0.73	มาก	3
3. การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว	4.03	0.74	มาก	4
4. การมีความคิดสร้างสรรค์	4.05	0.77	มาก	2
5. การทำงานเป็นทีม	4.10	0.73	มาก	1
รวม	4.05	0.70	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครราชสีมาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในภาพรวม มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า การทำงานเป็นทีม มีภาวะผู้นำสูงสุดเป็นอันดับแรก โดยมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ การมีความคิดสร้างสรรค์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว และการมีวิสัยทัศน์ โดยมีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. การศึกษาระดับประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา

ประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. งานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน	4.07	0.71	มาก	2
2. งานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา	4.06	0.75	มาก	3
3. งานโครงการพิเศษและบริการชุมชน	4.08	0.76	มาก	1
4. งานปกครอง	4.04	0.79	มาก	5
5. งานสวัสดิการนักเรียนนักศึกษา	4.04	0.75	มาก	4
6. งานครูที่ปรึกษา	4.03	0.76	มาก	6
รวม	4.05	0.71	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษาของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในภาพรวม มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า งานโครงการพิเศษและบริการชุมชน มีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นอันดับแรก โดยมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ งานแนะแนวอาชีพและจัดหางาน งานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา งานสวัสดิการนักเรียนนักศึกษา งานปกครอง และงานครูที่ปรึกษา โดยมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา ของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ($R^2 = 0.843$) ร้อยละ 84.30 โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษาสูงที่สุดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีวิสัยทัศน์ การมีความคิดสร้างสรรค์ และการมีความยืดหยุ่นและปรับตัวตามลำดับ โดยการพยากรณ์ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น 0.186 หน่วย ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น 0.270 หน่วย ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น 0.125 หน่วย และการทำงานเป็นทีม ค่าเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น 0.355 หน่วย ซึ่งส่งผลกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่ ดังตาราง 3

ตาราง 3 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา

ประสิทธิภาพด้านงานกิจการนักเรียน นักศึกษา (Y)	b	SE _b	β	t	Sig.
(Constant)	0.275	0.106		2.585**	0.010
การมีวิสัยทัศน์ (X_1)	0.186	0.057	0.197	3.286**	0.001
การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_2)	0.270	0.065	0.279	4.154**	0.000
การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว (X_3)	-0.004	0.074	-0.005	-0.060	0.952
การมีความคิดสร้างสรรค์ (X_4)	0.125	0.065	0.135	1.931*	0.054
การทำงานเป็นทีม (X_5)	0.355	0.061	0.365	5.799**	0.000

$R = 0.918$, $R^2 = 0.843$, $SE = 0.28388$, $F = 261.612$, $p = 0.000$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

1. วัตถุประสงค์ที่ 1 การศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา อภิปรายผลได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่าง

ยิ่งของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์การที่ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ทำให้สามารถพัฒนาไปยังความสามารถในการปรับตัวของตนเองสร้างวัฒนธรรมการทำงานของสถานศึกษา พัฒนาระบบการบริหารสถานศึกษาให้มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ สร้างแรงจูงใจให้ครูและผู้ร่วมงานภายในสถานศึกษาด้วยการสร้างบรรยากาศและความสะดวกในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรภายในสถานศึกษามีการแสดงออกถึงการกล้าคิด กล้าตัดสินใจ การทำงานเป็นทีม โดยการเสริมสร้างการทำงานร่วมของบุคลากรภายในโรงเรียน สร้างขวัญกำลังใจต่อผู้ร่วมงาน และแสดงออกถึงความเป็นผู้นำในการร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารนั้น ส่งแรงผลักดันไปยังการพัฒนาครู พัฒนานวัตกรรมอันจะส่งผลไปยังผู้เรียน ทั้งนี้ผลของการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ สเตียร์ (Steers, 1991) กล่าวว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำที่ประสบผลสำเร็จ ว่าต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในที่ทำงาน เช่นเดียวกับ สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2559) ให้แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ในประเด็นการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม (Innovative) คือ การมีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา แสวงหาความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ สำหรับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์กร รวมถึงการมีความสามารถในการนำแนวคิดนั้นไปสู่การปฏิบัติงานได้จริง และทำให้เกิดผลสำเร็จตามที่ต้องการได้ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรุฒ สุขสอน (2564) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการพัฒนา คือ การเป็นผู้นำการเรียนรู้แบบทีม ผู้นำที่สร้างความคิดสร้างสรรค์ ผู้นำการบริหารความเสี่ยง และผู้นำที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วสันต์ ชวกิจไพบูลย์ (2564) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นที่จะสร้างสรรค์งานและพัฒนางานไปในรูปแบบใหม่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อแมนดา (Amanda, 2011) ได้ศึกษาเรื่องความสำเร็จของความพยายามสร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลจากความเป็นผู้นำ พบว่า ภาวะผู้นำความคิดสร้างสรรค์และทักษะการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้นำและสมาชิก ผู้นำสามารถกระตุ้นให้ผู้ตามมีความคิดสร้างสรรค์ได้โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ตามปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถรวมถึงการพัฒนาและสนับสนุนด้านแหล่งทรัพยากรความรู้

2. วัตถุประสงค์ที่ 2 การศึกษาระดับประสิทธิผลด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา อภิปรายผลได้ว่า ประสิทธิภาพด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษาของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนให้ความสำคัญกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา โดยมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็นปัจจุบัน มีการวางแผนและการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ประสิทธิผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน การวางแผนงานกิจการนักเรียน การบริหารงานกิจการนักเรียน การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแคมเบลและคนอื่น ๆ (Campbell and others อ้างถึงใน สุกัญญา นามธรรม, 2566) กล่าวว่า การบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษาเป็นการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินอยู่ในขอบข่ายของงานกิจการนักเรียนนักศึกษานั้น ๆ ได้แก่ งานบริหารต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อ

ส่งเสริมการสอนในชั้นเรียนตามปกติให้ได้ดียิ่งขึ้น บทบาทสำคัญของผู้บริหารในด้านกิจการนักเรียน นักศึกษา ได้แก่ การที่จะต้องประสานหน้าที่การทำงานในด้านการกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาให้สอดคล้องกลมกลืนไปกับงานด้านการสอนพร้อม ๆ ไปกับการประสานงานด้านบริการชนิดต่างๆ ในข่ายของงานกิจการนักเรียนนักศึกษาให้ดำเนินไปด้วยดี และสอดคล้องกับแนวคิดของ อีรพงศ์ ประสงค์ลาภ (2559) ได้กล่าวถึง การบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษาเป็นการพัฒนาเยาวชนให้เจริญเติบโต สมบูรณ์ดีพร้อมทั้งอารมณ์ สังคม จิตใจ การบริหารวิชาการสามารถพัฒนาได้มากทางสติปัญญา และกระทำได้มากในห้องเรียนตามปกติ การบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษาที่กระทำนอกห้องเรียน ปกติ สามารถพัฒนาเยาวชนได้ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและจิตใจ ซึ่งมีความสำคัญที่ช่วยให้เยาวชนเป็นคนสมบูรณ์ สามารถอยู่ร่วมกับคน และทำงานร่วมกันกับคนได้ดีในสังคมและช่วยให้นักเรียน นักศึกษาเป็นพลเมืองดีที่ประเทศชาติพึงปรารถนา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมพล อินทรเกษม (2559) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษา นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิค สถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 4 และ 5 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2560) และสุทธิวรรณ กิตตินันต์กุล (2558) ได้ศึกษา ผลและความต้องการ พัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน-นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา โดยให้ความสำคัญกับ ประสิทธิภาพด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. วัตถุประสงค์ที่ 3 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา อภิปรายผลได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ การมีวิสัยทัศน์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านงานกิจการนักเรียนนักศึกษา ของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยการทำงานเป็นทีมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านงาน กิจการนักเรียนนักศึกษาสูงสุดเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เนื่องจากภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษากับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา เป็นการสร้างแรงจูงใจ การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการปรับตัว และความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การสร้างแรงจูงใจในการ ทำงานแก่ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นการสนับสนุน ผลักดันให้ครูและผู้ร่วมงานมีความ กระตือรือร้นในการทำสิ่งต่าง ๆ ร่วมกันกล้าคิด กล้าตัดสินใจ ทำให้ทุกคนลงมือ ปฏิบัติงานอย่าง สร้างสรรค์ พร้อมทั้งก่อให้เกิดบรรยากาศของความร่วมมือ สร้างสรรค์นวัตกรรม อันจะเป็นประโยชน์ ต่อผู้เรียน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษาที่ต้องการให้การดำเนินงาน บรรลุเป้าหมายที่ต้องการและให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับแนวคิด ของสเตียร์ (Steers, 1991) ที่กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า ภาวะผู้นำเป็นศิลปะของการใช้อิทธิพล หรือความสามารถในใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่น เพื่อให้เขามีความเต็มใจ และกระตือรือร้นในการ ปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฏฐ์ ช่วยงาน (2565) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา ในทำนองเดียวกันกับงานวิจัยของ พงนิย มั่งคั่ง (2565) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิระภัทร พิมพ์คำ และคณะ

(2565) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1. จากผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ การมีวิสัยทัศน์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านงานกิจการนักเรียน นักศึกษา ของผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรให้ความสำคัญในการสร้างแรงจูงใจ แร่งบันดาลใจ ให้กับครูและบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อ กระตุ้นให้เกิดการทำงานเป็นทีม การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติงานสู่การบรรลุ เป้าหมายที่กำหนดไว้

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมและทุกๆ ด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งให้เห็นว่าหากผู้บริหารสถานศึกษาใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนมีภาวะผู้นำมุ่งมั่นปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างเต็มกำลัง ความสามารถ ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ก็จะร่วมกันนำพา ให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพในด้านความสำเร็จของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาองค์ประกอบด้านการสร้างแรงจูงใจของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ทั้งในเชิง ปริมาณ และ เชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่เชิงลึก สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพของ สถานศึกษาพัฒนาผู้บริหาร และครูได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2.2 การศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาเฉพาะผู้บริหารวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด นครราชสีมา ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรขยายการศึกษาไปยังจังหวัดอื่นๆ ภูมิภาคอื่นๆ เพื่อให้ ได้ผลสรุปที่ชัดเจน และหลากหลายยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรรณัฐ ศรีมา. (2564). การจัดกิจกรรมพัฒนา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิมพล อินทรเกษม. (2559). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานกิจการ นักศึกษา นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค สถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 4 และ 5. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- ณัฐ ช่วยงาน. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.
- ธงชัย สันติวงศ์. (2558). หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ: เอเชียเพรส.
- ธีรพงศ์ ประสงค์ลาภ. (2559). การจัดกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

- ในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรวุฒิ บุญยโสภณ. (2564). การบริหารอาชีพและเทคนิคศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2561). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ: บิสมิเนสอาร์แอนด์ดี.
- นงลักษณ์ ใจฉลาด. (2559). หลักการบริหารงานกิจการและกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา. พิษณุโลก: สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2559). ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พจนีย์ มั่งคั่ง. (2565) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 19(86), 121-131.
- พีระภัทร พิมพ์คำ, สุรัตน์ ดวงชาทม และเยาวลักษณ์ สุตะโคตร. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยสกลนคร, 10(40), 91-101.
- ภาวดี อนันต์นาวี. (2560). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2560). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: ธนัชชากรพิมพ์.
- วรุตม์ สุขสอน. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 3 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2558). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารศึกษามีอาชีพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ (2559). การจัดทำยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สมคิด บางโม. (2562). การเป็นผู้ประกอบการ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: เอสเคบุ๊กส์.
- สมชาย เทพแสง. (2559). ภาวะผู้นำวิสัยทัศน์: รูปแบบใหม่ของผู้บริหารโรงเรียนในทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2566). กฎหมาย ระเบียบ นโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา. จาก <https://www.vec.go.th/Default.aspx?TabId=6276&ArticleId=40220&language=th-TH>
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2566). การบริหารสถานศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566. จาก <https://www.vec.go.th/Default.aspx?TabId=6276&ArticleId=40477&language=th-TH>
- สุกัญญา นามธรรม. (2566). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. (วิทยานิพนธ์

- ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- สุทธีวรรณ กิตตินันต์กุล. (2558). **ผลและความต้องการพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา ตามความคิดเห็นของอาจารย์.** (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เอกชัย กี่สุขภัณฑ์. (2560). **หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป.** กรุงเทพฯ: องค์กรศิลปการพิมพ์.
- อาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. (2566). **ข้อมูลพื้นฐาน.** นครราชสีมา: ทะเบียน.
- Amanda S. S. (2011). **Leading for creativity: Competing leader influence** Doctoral dissertation. University of Oklahoma,
- Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607 – 610
- Palus, C. J. and Horth, D. M. (2005). **Organizational Behavior.** C.A.: The Dryden Press.
- Seyfarth, J. T. (1999). **The Principal: New Leadership for New Challenges.** New Jersey: Prentice-Hall.
- Robbins, S.P. 2011. **Organization Theory: Structure Designs and Applications.** 3rd Ed. New Jersey: Prentice Hall.
- Steers, R.M. (1991). **Introduction to organizational behavior.** New York: Harper and Collin.